

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Nona. De Dignitate, & reuerentia SS. Eucharistiæ. Mirabile Nonvm.
Memoriam fecit Mirabilium suorum, misericors & miserator Dominus:
Escam dedit timentibus se. Psal. 110. Et qui manducat hunc ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

stus inambulauit? *Matth. 14.* Tres pueros in camino ignis non adustulauit? *Dan. 4.* Quid igitur locus magis corpori necessarius; quam sua ipsi, vel sua ferro grauitas, aut igni calor? Ego vero sic existimo: hæc illis plus esse necessaria; vt in sita ipsis; quam corpori locum; circumsecus sapientem. Vide *Cont. 5.*

6. *Aiunt.* Impossibilis est Transsubstantiatio. At factu difficilior est e nihilo creatio: Et terra hominis, e costa Eux formatio: aquarum in sanguinem, in serpētem virgæ: rupis in fontem; foemina in petram; aquæ in vinum factum conuersio par fuit, aut non longe dispar. Quare peracta recapitulatione perora.

CONCIO NONA.

De Dignitate, & reuerentia SS. Eucharistiæ.

MIRABILE NONVM.

Memoriam fecit Mirabilium suorum, misericors & miserator Dominus: Esecam dedit timentibus se. P sal. 110. Et qui manducat hunc panem, viuet in æternum.
Ioan. 6.

Prouerb. 9. Sapientia edificauit sibi domum: excidit columnas 7. immolauit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam, Misit ancillas suas, vt vocarent ad arcem, & ad mœnia ciuitatis. Si quis est paruulus, veniat ad me. Et insipientibus locuta est. Venite, comedite panem meum, & bibite vinum meum, quod miscui vobis: Relinquit infantiam, & ambulate per viam prudentie. Patris Sapientia, Veritas diuina Iesus hoc fecit, & est Mirabile in oculis nostris. Fecit Ecclesiam, & septem Sacramenta, Eucharistiam quoque, quæ & immolaretur Sacrificium; & sumeretur Sacramentum.

Nos in præsens

- I. De institutionis Eucharistici amore in nos: & nostro in eum debito.
- II. De multiplici Eucharistiæ dignitate.
- III. Ad S. Synaxin preparatione opus sollicita.
- IV. Communicaturo studendum puritati.

PARS I.

De Institutoris Eucharistici amore in nos; & nostro in eum debito.

I. Fortis, & ingeniosus amor est. Arte- *Amor se*
misa Regina Caræ, vt refert *Val. danti in*
Max. lib. 4. cap. 6. Mausoli coniugis mortem sic consolata est, Superbissimum illi Mausolæum condidit, vt in septem orbis miraculis habitum fuerit. Dein cineres cadaueris, e rogo collectos, aromatibus mistos mensæ inferri sibi voluit; quos cibis adpersos quoridie deuoraret. Talis amor Christi in Ecclesiam, & ab hac ne diuelleretur vnquam, sibi Eucharistiam instituit: in qua sumendus Ecclesiæ quotidie propinaretur, ac sumeretur. Vnde inquit: Caro mea vere est cibus. Et Bernardus. O amor amorum: Sacramentum Sacramentorum, dulcedo dulcedinum!

Suam Deus potentiam ostendit orbem condendo: Iustitiam, diluuiio: Amorem, hoc Sacramento. *Idque in Sacramto.*

Permagna vis amoris est Pelicano; cū sibi pectus effodit, sanguine redanimantibus pullis. At sic ipse. *Ps. 101. Factus sum similis pelicano solitudinis.* *Nec vlti bi parciū.*

1. Vere, *Exod. 3.* Eucharistia rubus est, ardens & incombustus charitate infinita: & sensibus difficultatum obsecus: & Visio magnanimis. 2. Reliquerit Elias cum duplici spiritu pallium Eliseo, testem amoris. 4. *Regum 2.* At nobis Deus Diuinitatis suæ pallium, Corpus scilicet ac Sanguinem, cum vtriusque Naturæ veritate reliquit.

3. Refecerit Eliam Angelus sub iunipero

pero prope defectum : vt in fortitudine cibi illius ambularet 40. dies vsq; ad montem Horeb. 3. Reg. 19. At Angelus Testamenti, Magni Consilij Angelus, Angelorum Dominus, in hoc deserto nobis Panem suggerit, sub humanitatis nostrae cinerib. coctum, &c. Parum illius fuerat amoris, se in Crucis ara tradidisse semel : sapius ac semper libuit immolari, inque succum ac sanguinem nostrum conuerti, magisque virtute in nobis, quam ipsi nos.

*Debitur ei
gratitudo.* III. Quae propter sic ipsi sumus obligati, vt animas quoque debeamus. 1. Plus, quam Israelitae, 40. annis manna pasti in deserto. Exo. 16. 2. Nesciebat Dauid, 1. Reg. 29. quare datum sibi famelico cibi beneficium Abigaili remitteretur, nisi ipsam in Reginā regni confortem acciuisset. Quid ergo retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? Psal. 113. Cum me quoq; regni cohaeredit adlegit sibi, quasi, qui dedit, accepisset beneficium.

*Quam omni
ni superat
benefactor.* 3. Pie, iuste, merito vouisti Iacob : Gen. 28. Si fuerit Dominus mecum, & custodierit me in via, per quam ego ambulo : & dederit mihi panem ad vescendum : erit mihi Dominus in Deum. Qualis ergo mihi, quantusq; semper esse debebit.

IV. Quo sequar impensius monentem 1. Psal. 147. Lauda Ierusalem Dominum, lauda Deum tuum Sion : Quoniam confortauit seras portarum tuarum, benedixit filiis tuis in te : posuit fines tuos pacem : & adipe frumenti satiati te. Illius adipe frumenti, de quo, Ioan. 12. Nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit : ipsum solum manet. Sed iam non moritur amplius mors illi ultra non dominabitur. Rom. 6.

*Debitur
ei & lau-
da.* 2. Hoc itaque nos pascit : Sed & de torrente voluptatis tuae potabis eos, Psal. 35. hic sanguine : isthic beatitudine. 3. Quid, quod & de Petramelle saturabis eos consolationibus delibutos? 4. Nimirum Iesu. Totus est terra, quae tota fluit lacte &

melle; vt ex his fructibus cognoscipotest. Num. 13. & 14.

P A R S II.

De multiplici Eucharistia Dignitate.

I. **E**Xcellentia SS. Eucharistiae est quantitas maxima Psal. 110. Memoriam fecit Mirabilium suorum, &c. Quid enim est, aut fuit vnum aliquod, in quo Mirabilia Dei vel plura, vel maiora conuenerunt? Enumerat aliqua S. Thom. Hymno: *Lauda Sion, &c.* Nos in exemplum ista: Corpus est locatum, & in locis simul pluribus, sine loco: quantum, sine extensione: fractum, sine diuisione; immolatum, sine passione: motum loco, sine emotione, tactum, visumque, sineensione: integrum accidentibus, sine subiecto: Quantum sine materia. Quale, sine substantia. Capite haec vobis Philosophi: Theologi, accipite Transsubstantiationem Qua, & quib. istis, quid vnquam vsquam mirabilius? Mathematici, videte hic quadraturam circuli: Physici, considerate fluxum & refluxum oceani, & Euripi.

*Mirabilia
in Sacra-
mento.*

II. In hoc vno fluxus est gratiae, vitae, ac praedestinationis: estque refluxus peccati, mortis, & reprobationis, Quia

*Effectus.
contrarij cō-
munionis.*

Sumunt boni, sumunt mali;

Sorte tamen inaequali,

Vita, vel interitus.

Psal. 109. De hoc Torrente in via bibet peccator: propterea exaltabit caput in rem gratiae, & spem gloriae: propterea immortalitatem acquirat. Nam Ioan. 4. Aqua quam ego dabo, fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam. Agite ergo, Iai. 55. Omnes sitientes, venite ad aquas.

*Causat
immorta-
litatem.*

Tradunt scriptores Nilum ē montibus Lunae dictis exoriri: Aegyptum statim temporibus inundatum rigare, stercoreare: inque Oceanum septem ostiis deuolui. Sic Eucharistia descendit ē montibus

*Forcūdat.
Simile.*

Cccc 2 tubus

tib. Diuinitatis, ac Humanitatis, cum di-
luuio gratiarum; stagnat super animas
rigatas, & fecundatas; egurgitans se se-
ptem donis spiritus, ac in septenis quoq;
Sacramentis sese regurgitans, fluminis im-
petu latificat Ciuitatem Dei, Pl. 45.

Satiat,

Coelix Torrentis impetus! Vitia abri-
pis; vitamque inuehis in immortalitatis
portu constituis. 1. Nam Ioann. 4. *Qui*
biberit ex hac aqua, quam ego dabo, non sitiet
in aeternum. 2. O Nectar, & Ambrosiam
Dicit, & omnia pra- Coelitum! 3. O aurifluum Gangem, &
bat. Pactolum! 4. Verum hic, & omnino ve-
rissimum Oraculum: Eccl. 24. *Ego Sapien-*
tia effudi flumina: Ego quasi trames aquae im-
mensae: Ego quasi fluitans Dorix: Ego quasi A-
qua ductus exiui de Paradiso. Dixi: Rigabo
hortum plantationum mearum: & inebriabo
partus mei fructum.

Figura di-
florum.

1. Percussit virga petram Moyses; Exod.
14. & fluxerunt aquae. Petra autē erat Chri-
stus. 1. Cor. 10. Ex hac quales, quantaeque
emanationes? 2. Triste malum, conti-
nua quadraginta dierum pluuia, resolu-
tis coelicataractis ruens: ruisse coelos di-
xisses. At immortale bonum, Sanguinis
Dominici effusio, coepta in horto, pridie
quam pateretur: continuataq; ad usq; Con-
summatum est: quin & vitra, cum lancea
latus eius aperuit, & exiuit Sanguis & Aqua.
Nescio, quid maius hisce vel à Deo expe-
ctare queas.

Humani-
tas est in
Sacramēto
gloriosior,
quam in
Incarna-
tione.

III. Haud quoque statuerim: Huicne
mysterio mysterium Incarnationis an-
teponam; an componam? Hoc scire vi-
deor: Plus honoris in hoc Sacramento
ad naturam humanam accessisse; quam
ex Incarnatione. Enimvero in hac, natu-
ra Diuina, praebens suppositum, huma-
nae praecellebat, ut infirmiori, ac inferio-
ri: At in Sacramento humana principa-
tur natura, & comes ei adhærescit diui-
na. Ita Theologi, Verborum vi primo
Corpus produci, perque concomitan-

tiam sequi Diuinitatem.

Pene, sicut Gen. 25. ex Rebecca vtero *Figura de*
prior exiuit Esau deformior; dein laeuis *Excellētia*
Jacob: Ita & in hac Transsubstantiatione. *Euchari-*
Corpus seu humanitas Christi; dein con- *stia.*
comitanter Diuinitas existit. O felix in
ara gazophylacium: in quod duo Illa Mi-
nuta ter Optima Maxima inijcit Trini-
tas Beata?

O plane diuinam Eucharistiae Digni-
tatem! 1. Quod aurum inter metalla: 2. a- *1. Similia.*
damas inter gemmas: 3. Sol inter plane-
tas: hoc Tu inter Sacramenta. Praepolles
dignitate; attrahis amore; praëlucet
splendore gratiae.

1. Tu, Prouer. vlt. *Naui, de longe portans* 2. *Figura,*
Panem. nam Pl. 18. *A summo caelo egressio eius.*

2. Tu in fractione aperistuorum ocu-
los in Tui, in sui agnitionem. Luc. 24. Ut
in Emaus factum.

3. Tu es Panis praebens delicias Regib. Gen.
49. Tu es farina, 3. Reg. 17. quam Elias, Ie-
sus in domo Sareptanae, Ecclesiae, quoti-
die facis crescere in immensum.

3. Et hoc, D. Thoma, cur non quar- *3. Testimo-*
tum ponebas opus ad tria illa; p. 1. q. 13. *nium.*
quibus maiora Deum facere non posse, *Similia.*
rebus sic stantibus, affirmabas. Euchari-
sticum namq; Opus hoc est velut num-
misma paruum auri, pretium continens
coeterorum: adeo Compendium est in
paruo maximum maximorum mysterio-
rum Christi; in quo vno praecipue me-
moriā fecit mirabilium suorum Deus.

PARS III.

Ad S. Synaxin preparatione opus so-
licita.

I. Am tale Mysterium qua cum reue- *Quia est*
rentia & colas, & sumas, par erit? Pro- *vita bona*
bet semetipsum homo: & sic de Pane illo edat. q. *mors mala*
d. partem in vtramque merita, ac debita *Similia.*
expende: ne inueniaris minus habens.

1. Memento, maris hic esse fluxum ad
supera

supera his: aliis autem refluxum adinfera. 2. Idem mare rubrum, *Exod. 14.* transitum præbuit Israelitis: Aegyptios vndis inuoluit. Ita Eucharistia; mors est malis: vita bonis. Vide sumtionis quam dispar exitus.

3. Esther humilis, *ca. 5.* & fastuosus Aman ad idem Assueri vocantur conuiuium; sed exitu dispari. Illa fit liberatrix populi: hic ludibrium patibuli. Ita Deus; & communicantes. 4. Ad eiusdem regificas nuptias conueniunt vocati: sed veste non pariter culti. Quare innuptialis proicitur. *Matt. 22.* Dicitur quidem: *Matt. 11.* Venite ad me omnes, qui &c. Sed præcipitur quoque: Probet semetipsum homo.

Exempli. 5. Petrus, & Iudas pariter erant vocati: sed non pariter cibo saturati. *Matt. 26.* Ille paratus adire cum Domino in mortem: hic inferre mortem. Propterea post lapsus vterque: Petrus euasit mortem; mortem inuasit Iudas laqueatus.

Eiusdem rei figura alia. II. Eucharistia cæli est scala, *Genes. 28.* visa Iacobo hac Diuinitatis extremitate cælum; illa Humanitatis terram attingere: sed Angelos, non cæcodaemones, per eam fus deque commeari. Ita Qui manducat hunc Panem: viuet in ær. Et qui sumit indigne, iudicium sibi mand. & bib. non diiudicans Corpus Domini. 2. Suspecta adulterij. *Nam. 5.* Si infons, aquas execrationis bibebat innoxia: Sin' erat fons, fœmore ei computrescente crepabat. Ita Consecrationis Elsa Potusque intersummentes diiudicant.

3. Arca fines transiens Gethæorum, Azotiorum, & Accaronitarum; millia hominum multa necabat: Israelitas vero ab interitu vindicabat. *1. Reg. 6.* Ita Eucharistia, in qua inest Virga Humanitatis, & Manna Diuinitatis.

4. Fornax vna eiusdem flammistres pueros irroratos recreabat: at babilonios circum concremabat *Daniel. 13.* Sic

Eucharistia: Nam Qui manducat indigne; reus erit Corporis, & Sanguinis Domini.

5. Quam iusta Philistæorum pœna fuit, Arcam cum Dagon idolo in eadem ara statuentium? *1. Reg. 5.* Et quisquam in corpore, ac anima subditis peccato, collocare audebit Eucharistiam?

6. Crucifigentium Domini scelus inde quoque fiebat deterius, quod eum in loco infami, & reorum ossibus pleno suspendissent. Terrior, & magis infamis est conscientia improbi.

P A R S IV.

Communicaturo studendum puritati.

I. QVare sic te compara, 1. vt Arcam *Secunda* Testamenti, *Exod. 25. & 26.* In qua mundities Manna, Tabulæque, cum Virga erant deponenda: Accurata cum symmetria omnia in ea facta erant, Dei iussu: demum tota inaurabatur. Tute tibi in te fac simile: & viues. 1. Quos Nabuchodonosor sibi ad mensam adstare pueros volebat, eos esse oportebat forma lectissimos, ac sapientia cluentes. *Dan. 1.* 3. Deus quoque præcepit; quæ sibi immolanda fisterentur animalia, omni eadem carerent macula. 4. Reges item Aegyptij non sibi ministrari sinebant, nisi ab nobilissimis quibusque nationis suæ: Arcebantur quique de plebe; quique naturæ vitio notabiles apparebant.

Hinc æstimare est, quales Specioso præfilijs hominum placeant: idque in Eucharistia, re vna omnium diuinissima. Procul hinc scelerum serui, informes animis, ac degeneres.

II. Ita Mose Deus, *Exod. 3.* Ne appropies huc. Solue calceamenta de pedibus tuis: locus enim, in quo stas, terra sancta est. Ne & tu appropies: Nam Deus est in rubo Sacramenti; ardet charitate; sed & zelo metuenda. Per illam amat: per hunc vindicat.

Cauenda sordities

2. Iudæi scandalizabantur quod illotis manibus Apostoli manducarent: Mat. 15. Quid Angelis fiet; viso indigne communicante? 3. Noluît Abimelech à Dauide; comitibusq; gustari panes Propositionis, nisi ab mulieribus mundi forent. 1. Reg. 21. Quæ in te requiretur mundities communicaturo?

PERORATIO.

Quare, i. recordemini, quocum pauore populus tonantem audierit, viderit fulgurantem Dominum, Exod. 16. 2. Quocum honore Magi adorarint in præsepio! Matth. 2. 3. Quæ a lacritate Zachæus eum in domum acceperit: Luc. 19. iussus festine descendere de arbore superbie, auaritiæ &c.

CONCIO DECIMA.

De admirabili Missæ Sacrificio.

MIRABILE DECIMVM

Memoriam fecit Mirabilium suorum misericors &c. &c.

Pf. 110.

Deus, Exod. 12. educturus Israelitas à seruitute, pridie eductionis instituit Agni paschalis Sacrificium, cum Synagoga perduraturum. Ita pridie Redemptionis nostræ sancit iuge Missæ Sacrificium, cum Ecclesia perennaturum; dicens: Hoc facite in meam commemorationem. Opignus fidei, vitæ, & omnium!

Super quo nos

- I. Quod in vna Eucharistia sit & Sacrificium & Sacramentum.
- II. Quod Sacrum Missæ Officium sit vere Sacrificium, docent Figura V. T.
- III. Docent idem rationes.
- IV. Ratio vna oratoria, ex more Dei, ex

paruis initiis ad perfectionem ascendens.

V. Docetur idem ex Nouo Testamento, Scripturis & rationibus.

VI. SS. Patrum consensus, & usus idem euincunt.

PARS I.

Quod in vna Eucharistia sit & Sacrificium, & Sacramentum.

I. Daniel cap. 8. ait. *Vidi arietem cornibus. Similia, ventilantem contra occidentem, & cõ- 1. Bicornis tra Aquilenem, & contra Meridiem: & omnes Agni. bestia non poterant resistere ei, neque liberari de manu eius. Ita, non aries, sed Agnus in Eucharistia est: Et is bicornis; quia iam ut Sacrificium, alias ut Sacramentum accipitur. Hisce ventilat hæreticos, Prædictum, Psal. 109. Conquassabit capita in terra multorum.*

2. Illa est ad instar pythagoricæ literæ bifurcatæ; princeps in alphabeto Mysteriorum Christiano: hinc placans: illinc animam conserans. 2. Litera T.

3. Ezechiel, cap. 1. in babilonica vidit 1. Bifrons captiuitate Seraphinum, cui facies hominis, & facies leonis. Ita Seraphim hoc, est Sacramentum, in facie hominis; Sacrificium vero, in facie leonis. Illa delinit animas: hæc terret hostes.

4. Oceanus in mare se Mediterraneus, 4. Oceanus & Arabicum seu Rubrum didit: Eucharistia in Sacramentum, & Sacrificium sanguine rubricatum. 5. Iordanis haud procul à Sodoma absorbetur terra; sed duos efficit lacus: Asphaltitem salum ac sterilem: & lacum Tiberiados dulcem ac pisculentum. Sic Eucharistiæ Sacramentum est gratiis plenum ac dulce: Sacrificium à pœnis Iesu acerbum. 4. Oceanus geminus

II. Hæretici ad hanc distinctionem effera sunt. Vt tigris viso sanguine, aut colore puniceo, furit. Missam namq; tragœdia Caluarica purpurissat: Vnde illius 5. Iordanis bifidus.